

Veus de dones damunt o darrere l'escenari

En terra fèrtil d'artistes vinculades al món de la música, la dansa i les arts escèniques, la pregunta és si totes, comptant-hi especialment les de classe baixa, tenen l'oportunitat d'expressar el seu talent en condicions d'igualtat dins del sistema capitalista i heteropatriarcal.

Text > PAULA GRANDE SÁNCHEZ

Sempre ens pregunten: «Com veus les dones en l'escena musical actual?». I, quan ho fan, em demano què vol dir aquesta pregunta i em responc: «És fruit de no veure la desigualtat estructural que patim les dones en tots els àmbits, i la cultura —la música, més concretament en aquest cas— no queda fora d'aquesta discriminació». Jo, a les dones, en general, les veig. I si m'adono que en un lloc no en veig gaires, desconfio i busco per què no hi són. Veig les dones que són músiques, programadores, mànagers, gestores culturals, tècniques de so i de llum, *road managers*, regidores, directores d'escola, professores, etc. A les comarques de Girona hi ha moltes dones treballant des de fa molt de temps. És fàcil i simple: falta que se'ns programi i se'ns contracti més, no només en festivals «en clau de dona», «amb veu de dona» o «en dona veu». Volem formar part de les programacions habituals, normalitzades i en igualtat.

No vull escriure en aquestes línies sobre números ni estadístiques, ni quotes, ni fer un balanç, ni comptar. Però us animo a fer-ho. Mireu-ho i veureu que en les programacions de la majoria dels festivals i cicles la presència de les dones és anecdòtica. De les dones damunt i darrere l'escenari. En tenim moltes que fan projectes molt interessants i potents: Les Anxovetes Tona Gafarot, Marta Pérez i Montse Ferrermoner; Joina; La Balas; l'Amel Labdouni de Cultural Lab o la Meri Lane de Luup Records com a mànagers; l'Alícia de Link Produccions

en l'àmbit de la producció o la Montse Faura com a programadora, i un llarg etcètera de dones que segur que encara no conec.

Tots els eixos de l'opressió

Quan parlo de dones, quan penso en *dona* i quan penso en *feminisme*, no em puc estar de fer-ho des de la defensa necessària d'una mirada que englobi tots els eixos d'opressió. Això té un

nom: *interseccionalitat* o *teoria de les opressions multidimensionals*, i és un terme que va ser encunyat per Kimberlé Williams Crenshaw l'any 1989. No és casualitat que fos una dona negra i lesbiana la que encunyés el terme, de la mateixa manera que no és casualitat que us escrigui jo ara aquestes línies. Em pregunten com veig el paper de les dones en el món de la música i, quan em fan aquesta pregunta, no puc

>> Una representació en el marc d'Escenaris Especials, un projecte que reflecteix la diversitat que hi ha a la societat. (Autoria: IRENE SERRAT)

>> Actuació de *Les Anxovetes* a la plaça de Santa Susanna.
(Font: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. ERIK ESTANY.)

evitar pensar allò que dins el món hi ha molts mons petits, però no importa en quants mons petitets dividim el món; sempre acabem caient de nassos contra l'heteropatriarcat. I el capitalisme. No podem deslligar una cosa de l'altra si parlem de feminisme, de lluita feminista. Fins i tot en el món més íntim i petit de tots els mons possibles, ens envolten la desigualtat i la violència del patriarcat.

Tornant a la interseccionalitat: quines són les veus de dones representades en la música? Quines dones

parlen? Són totes les dones aquestes per les quals es pregunta? Volem sentir les veus de totes les dones? O només la veu d'unes quantes? Quina part de les programacions representen les persones migrades, les racialitzades, les que venen d'un entorn poc privilegiat, les que no tenen suficient suport familiar o econòmic en un sistema profundament classista que les fa prescindibles?

No ens enganyem: aquestes persones que provenen del que anomenem *classe baixa* estan més sotmeses a la violència del sistema capitalista i heteropatriarcal, i reproduïxen aquesta

violència en els seus entorns més propers, íntims i familiars. Reproduir la violència del sistema com a dona vol dir tenir dificultat per desenvolupar una carrera artística, per creure en tu mateixa, per creure que et mereixes tenir un focus, per acceptar que pots cometre algun error, per creure que la teva veu també mereix ser escoltada, per poder invertir-hi quelcom més que esforç i temps. Dificultat per ser vista i escoltada.

Un circuit representatiu

Lluitar per la veu de les dones per mi vol dir veure totes les dones, les que es posen damunt o darre un escenari, i escoltar

altres històries de vida, de lluita, d'altres entorns que no siguin només el de la classe mitjana-alta, d'on solen provenir la majoria de persones que puguen als escenaris i que no representen la majoria. La majoria de les persones són filles de la precarietat i de la violència exercida pel sistema capitalista i heteropatriarcal. Em ve al cap la feina que fan Clàudia Cedó i companyia amb el seu projecte *Escenaris Especials*, en què podem veure damunt dels escenaris persones totalment allunyades de la normativitat i dels privilegis que aquesta atorga, persones invisibilitzades.

Es tracta d'escoltar altres històries de vida i de lluita dins dels entorns més diversos

De quina manera podríem crear un circuit a comarques que fos una representació de totes les dones? Quines veus i quins discursos podríem sentir si això fos possible? Aquesta reflexió no és més que això, una reflexió des de la meua experiència vital, transcorreguda en un entorn amb poques oportunitats pel meu origen socioeconòmic. Aquesta reflexió vol afegir un element més d'anàlisi sense fer crítica a la lluita feminista en la cultura al nostre territori, una terra fèrtil d'artistes i de persones molt talentoses vinculades al món de la música, la dansa i les arts escèniques.

Paula Grande Sánchez

Nascuda a Girona el 1986 i molt vinculada a les poblacions de l'Escala i Premià de Mar, és considerada una de les millors veus del país, amb un registre interpretatiu que transita pel pop elaborat, el *jazz*, el *soul* i el *hip-hop*. Ha portat la seva música arreu del món i ha guanyat el tercer premi i l'*Special Recognition Prize* en la prestigiosa *Shure Montreux Jazz Voice Competition* (2013), i el premi al millor repertori lliure en el *Jazz Voices de Lituània* (2014). En els anys 2014 i 2015 va ser becada per la *Montreux Jazz Artists Foundation*. L'any 2016 va fer el seu debut en solitari amb *Viatge interestel·lar*, i a finals del 2018 va publicar el segon disc, *Sóc*.